



ŽEROTÍN

19
září 2011
ročník X
čtvrtletní zpravodaj
Obecního
úřadu Žerotín

Vydává: Obec Žerotín • Žerotín 13, Litovel 784 01 • Registrováno u MK pod značkou: EČ MK ČR E 17321 • redaktor: Jiří Němec • Redakce telefon: 588 517 386
mobil: 724 738 032 • email redakce: redakce.zerotin@seznam.cz • Názor autora článku nemusí být nutně názorem vydavatele, do textu autora nezasahujeme.
Uzávěrka příštího čísla: 10. prosince 2011



ŽEROTÍNSKÉ HODY, neděle 31.7.2011 15.00 hod. (foto-Denisa Němcová)

OBSAH - Usnesení z veřejné schůze zastupitelstva - Slovo starosty - Žerotínské (ne)hody - Hodová noc hrůzy-dopis - Záchrana modráska - Staré žerotínské zvyky a obyčeje - O životě - Nakonec Olomouc - Společenská kronika - Program oslav 880 let obce Žerotín

Usnesení

ze zasedání Zastupitelstva obce Žerotín, které se konalo dne 6. 9. 2011 od 19.00 hodin v malém sále KSZ v Žerotíně

Zastupitelstvo schvaluje:

1. Program zasedání zastupitelstva
2. Volbu zapisovatele – Mgr. Miroslava Trokanová, volbu návrhové komise ve složení Vojtěch Motáš a Vojtěch Čouka, volbu ověřovatelů zápisu ve složení ing. Jiří Vrána a Lenka Ryšavá
3. Zápis ze zasedání zastupitelstva ze dne 7.6.2011
4. Zastupitelstvo schvaluje v souladu s § 6 odst. 5 písm. b) a § 47 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve zně-

ní pozdějších předpisů, návrh zadání 5. změny územního plánu obce Žerotín, který je přílohou tohoto usnesení a je závazným podkladem pro zpracování návrhu 5. změny územního plánu obce Žerotín.

5. 1. Zadání Změny územního plánu obce č. 6 – dobývací prostor štěrkopísku
5. 2. Výstavbu a přemostění komunikace parc. č. 501 v k.ú. Žerotín
6. Rozpočtové změny č. 2/2011
7. Žádost o navýšení rozpočtu ZŠ Žerotín o 22 tisíc korun (překročení limitu oprav v MŠ)

Zastupitelstvo bere na vědomí:

1. Opravu silnice Žerotín-Pňovice v roce 2012

2. Územní souhlas - výrobní směsí
3. Oslovení restaurátorů na opravu sochy u kaple
4. Záměr rekonstrukce tenisových kurtů a výstavbu parkoviště (vydláždění) pro žádost o dotaci
5. Rozbor hospodaření a zprávy o auditu
6. Uzávěrku čtvrtletníku 15.9.
7. Program oslav 880 let obce Žerotína v říjnu a listopadu
8. Stav modřínů na hřbitově
9. Nově vyhlášenou výzvu na dotace na kanalizaci
10. Připomínky občanů

Slovo starosty

Skončilo léto, doba prázdnin, dovolených a určitého útlumu práce na všech úřadech i institucích. Nabízím vám proto jen několik informací a komentářů.

Letošní hody se nám vlivem počasí nevydařily, neustálý déšť ovlivnil návštěvnost i náladu. Jen někteří mladí se nenechali odradit a hlučně se bavili na hřišti celou noc až do časných ranních hodin. Některé občany rušila v nočním klidu příliš hlasitá reprodukováná hudba, stěžovali si na obecním úřadě. Bohužel jsme jim museli dát za pravdu, i když nemíníme v tyto hodové dny příliš moralizovat a mládež v jejich radostných projevech omezovat. Obě strany musejí být tolerantní – občané vydržet nějaký ten prohřešek proti klidu a mladí se musejí naučit respektovat potřeby občanů a příště v noci tolik nehlučet.

Také se u nás vyskytl případ stížnosti na obtěžování sousedů pachem z domácích zvířat. Ve všech takových případech, kdy je okolí nadměrně obtěžováno hlukem, pachem apod. se těžko určuje objektivní míra obtěžování a pokud se občané navzájem nedomluví a

nebudou se respektovat, končí spor ve vyhrocených situacích žalobou u soudu – pochopitelně na náklady obou stran a často stejně ani k nápravě nedojde. Buďte proto k sobě pokud možno ohleduplní a tolerantní – to je ta nejlepší cesta ke spokojenému soužití občanů.

U umělohmotného hřiště byla již konečně postavena síťová ochrana proti přelétání míčů. Sokol na to dostal dotace z kraje ve výši 25 tisíc Kč, celková cena sítě byla 69 tisíc Kč, takže náklady navíc se uhradily z peněz obce.

Projednávám s oborem životního prostředí situaci vzniklou kolem modřínů na hřbitově. Je mně neustále zdůrazňováno, že za stav stromů je zodpovědný starosta, takže musím jednat bez ohledu na různé názory našich občanů. Žerotínský hřbitov navštívil doporučený znalec problematiky zdravotního stavu lesních stromů p. Jindřich Novák. Modřiny přeměřil, prohlédl a přislíbil zaslat návrh jak situaci řešit. Při prohlídce se mu zdálo, že některé stromy budeme muset skutečně vykácet, neboť svým stavem ohrožují okolí. Stále če-

kám na zaslání výsledku – případné kácení by proběhlo v podzimních dnech.

Jak neustále opakuji, potřebujeme na zvelebování obce peníze a zase jen peníze – přitom musíme šetřit na kanalizaci. Hledáme zdroje všude možné a tak přemýšlíme i o těžbě dřeva z obecního lesa. Vlastníme 32 ha vzrostlého lesa a z 1 ha by mohl být zisk až 100 tisíc Kč. Od Lesní správy ve Šternberku musí být povolena mýtní těžba – doufáme v kladné vyřízení. Stačilo by nám vykácení alespoň určité části lesa. Pro zajímavost – obec Štěpánov provedla mýtní těžbu celého svého lesa již asi před 15 lety.

Dalším zdrojem příjmů by mohlo být dobývání štěrkopísku na našich pozemcích. Obecní zastupitelstvo neustále jedná a přesto ještě není definitivně rozhodnuto – projednáváme podmínky prodeje pozemků a způsob zajištění příjmu pro obec. Podle mého soudu by bylo dobré těžbu štěrkopísku povolit a zajistit tak obci zisk i určité zkvalitnění území – tzn. ať se naše ryze zemědělská oblast v budoucnu

zpestří alespoň kouskem relaxační a rekreační zóny.

Snad jste zaregistrovali v tisku, rozhlasu i televizi aktuální diskuse na téma rozpočtové určení daní. Jedná se o to, že jsou v našem státě velmi preferována 4 velká města – Praha, Brno, Ostrava, Plzeň – která čerpají ze sdílených daní státního rozpočtu téměř 50 % všech rozdělovaných peněz. Mají tak na svého jednoho obyvatele 6 x větší příděl než ostatních asi 6 600 menších měst a obcí, jimž patří k rozdělení pouze zbylých 50 % .

Již asi 5 let usilovali někteří poslanci o spravedlnost a odstranění dnešní diskriminace sídel do 150 tisíc obyvatel a o přerozdělení příjmů z daní ve prospěch menších měst a malých obcí. Teprve v tyto dny se tato ožehavá problematika stává aktuální, a to zásluhou navrhované novely a rozhodnutí ministra financí Kalouska.

Samozřejmě ona zmíněná velká města se brání, pořádají velké protestní akce, neboť se u nich jedná o ztrátu stovek milionů korun ročně, které by se rozdělily menším městům a obcím - ty ovšem také vyrazily do ulic na svou podporu.

Držím palce malým obcím, vždyť pro nás v Žerotíně by to znamenalo kolem 900 tisíc Kč ročně navíc. I když uzákonění navrhované novely bude nějaký čas trvat, přece jen nám svítá jakási naděje na zlepšení obecního rozpočtu.

Všechny naše ostatní projednávané záležitosti jsou uvedeny v zápisu o průběhu veřejného zasedání obecního zastupitelstva a pro vaši informovanost je tento zápis součástí dnešního zpravodaje.

Josef Motáň

Žerotínské (ne)hody

Spěchal jsem z dovolené, abych poslední červencový den, v neděli odpoledne, poseděl v areálu žerotínského hřiště a nasál atmosféru hodů, abych měl o čem psát, tak, jak to činím každý rok.

Těsně před třetí hodinou odpoledne jsme minuli s dcerou hospodu. V zatáčce u odbočky ke Krnovu jsem na odstavném parkovišti zaregistroval kolo-toče. Nechápal jsem v tu chvíli, proč jsou dětské radovánky odsunuty bokem. Možná kvůli rozmoklému terénu, pomyslel jsem si, ale i tak mohly zůstat na vyasfaltovaném parkovišti za kulturákem. Dojel jsem s dceřinou pomocí k bráně a zatajil se mi dech. Vyšňořená Pňovická dechovka vyhrávala na svém tradičním místě v rohu tanečního parketu. Pohled mi sklouzl doleva, abych uviděl, komu hraje. NIKOMU!!! U nachystaných stolů nikdo neseděl, na place nikdo netancoval. Možná se někdo právě v tu chvíli občerstvoval za zástěnou v areálu koupaliště, to nevím, ale od pohledu byl s výjimkou kapely celý prostor prázdný. Smutný, přesmutný pohled. Tak tohle jsou žerotínské hody... Vadí to vůbec někomu? Kapela hrála, protože dostala zaplacené, ale asi se jí dobře nehrálo. Nikomu, žádnému muzikantovi se nehraje dobře, pro prázdný sál. Jak říkám, smutno mi z toho v tu chvíli bylo. Otočil jsem se a odjel. Na smutnou scénu se koukat

nemusím. Ale nafoť to, požádal jsem dceru.

Výmluva, nebo prostě objektivní příčina zaviněná počasím, kdy sobota v podstatě propršela, je fakt. Když je nevlídně, je lepší zůstat doma pěkně v suchu. V neděli sice bylo relativně chladno, ovšem nepršelo! Na počasí se mohl tedy málokdo vymlouvat.

Od té chvíle přemýšlím, čeho jsem byl svědkem. O čem to vypovídá. Přece hody byly vždy veledůležitou událostí. V obcích, které byly a jsou zemědělským rájem. Dříve zde v zemědělství pracoval téměř každý. Tak proč ten nezájem? Vrtalo mi to hlavou. Otevřel jsem si knížku o Žerotínských zvycích o obyčejích pana Hejnarů. A tam jsem se o hodech dočetl tohle:

„Hode“ (posvícení) se zavedly jako výroční podzimní slavnost na památku posvěcení místních chrámů. Původně se však tento zvyk vyvinul z pohanského obyčeje oslavovat šťastnou sklizeň a příchod zimy. Přesně do této doby zapadaly i žerotínské hody, které se však od roku 1882 slavily na den na den sv. Marty (29.7.) Svaté Martě totiž byla zasvěcena nově postavená kaple.

Žerotínské hody nebyly nijak okázalé. Pouze jedenkrát v roce však byla v tento den sloužena v kapli mše, zpravidla v osm hodin ráno. Ani odpolední slavní hodů nebylo okázalé. Slavily se pouze v rodinách, hosté se sjížděli zřídka.

Snad se žerotínští řídili slovy sv. Řehoře, který se o poutích vyjádřil, že „čas a peníze se maří, náhylnost k zahálce se posvěcuje a nemravnost se tím podporuje“. Žerotínské hody se totiž slavily v době, kdy bývalo nejvíc práce-uprostřed žní.

Sv. Marta byla žerotínským „vnucena“, a proto se k její oslavě stavěli chladně. Hody v Žerotíně nebyly s pouťovými atrakcemi. Proto žerotínští chodili na hody do Štěpánova nebo do Pňovic.

Takže ono to má, ta určitá nechuť k hodům v naší obci, už v minulosti založený důvod. A tak se osobně domnívám, že by do budoucna mělo smysl pořádat jen to, co občany oslovuje. Mše v neděli ráno a fotbalový turnaj „O putovní klobásu“, případně diskotéka pro mladé. Trapné utrápené, tradičně poжатé hodovní neděle, bych s lehkým srdcem přestal pořádat.

Je spousta možností, jak začít pro oživení a povzbuzení kultury a sportu v obci s něčím novým, s něčím co mládež a nejen ji, osloví. Program tradiční žerotínské hodovní neděle, kdy se dají posluchači tradičně stejné hudby spočítat na prstech, by si skutečně zasloužil přehodnotit. „Mrtvou“ tradici, která se nechytla ani v minulosti, nemá smysl násilně udržovat při životě na „hadičkách.“ Obávám se, že osmdesát procent obyvatel ani nezaregistrovalo, že nějaké hody vůbec byly.

Ovšem chce to diskusi, tedy pokud vůbec někdo k tomuto tématu diskutovat chce. Na veřejném zasedání obecního zastupitelstva šestého zří, o průběhu letošních žerotínských hodů ne-

padlo ani slovo. Jen ze zápisu usnese- ní z červnové schůze zazněl program hodů, který byl tenkrát schválen.

Ve chvíli, kdy píší tyhle řádky, přišel do redakce po dlouhé době dopis od ob-

čana-občanky, která si stěžuje na neú- nosný hluk hodovní diskotéky, trvající až do ranních hodin. I tohle je střípek do letošní neveselé hodovní mozaiky.

Jiří Němec

Hodová noc hrůzy

Vážený pane starosto, vážení pořadatelé hodové diskotéky, věřím, že nepišu jen za naši rodinu, ale za většinu rodin žijících v uličce u rybníka.

Sobotní hodová noc byla opravdu díky diskotéce na hřišti nocí hrůzy.

Vzhledem k tomu, že skoro v každém domě v naší ulici jsou malé děti, nechápu tuto neohleduplnost.

Tuto akci jsme vždycky tolerovali, ale letos byla hudba už od začátku hlasitější, než obvykle a v průběhu noci se v minulých letech hlasitost s ohledem na pozdní noční hodiny vždy ztišovala, takže člověk sice slyšel, že se na hřišti něco děje, ale mohl docela v klidu spát.

Tuto hodovou diskotéku jsme bohužel

probděli skoro celou - až do půl šesté ráno.

Když už chtěli organizátoři odvrátit hluk od vesnice, měl to udělat pořádně a reprobodny otočit směrem do pole k Pňovicím a ne k rybníku, kde žijí rodiny s malými dětmi!!!!

S pozdravem

Holanová

Záchrana modráska

Při dobré paměti si čtenáři vzpomenou, že v březnu 2009 si na stránkách zpravodaje Žerotín přečetli rozhovor s panem Janem Hubáčkem. Velmi jej tenkrát trápila situace, která se točila kolem lokality jedné louky u osady Boudy, na okraji našeho, žerotínského lesa. Pro ty, kdo zapomněli, a také už dávno tehdejší zpravodaj nemají připomenou zásadní informace o ohroženém motýlu:

Modrásek bahenní a spolu s ním ještě dva jiné druhy modrásků žijí v symbióze s mravenci. Konkrétně se jedná o mravence s latinským názvem *myrmica rubra*, tedy mravenec žahavý. Samička našeho modráska naklade vajíčka do květní hlávky rostlinky totenu, přesně se jmenuje krkovec toten. Je to taková červená palička plná drobných květů. Roste v mokřejších lokalitách. Vylíhnou se malinké larvičky. Ty se za svůj život čtyřikrát svlékají. Než se svlékne počtvrté, odborně se tomu říká čtvrtý instar larvy, tak se z lůna rostliny spustí z výšky asi čtyřiceti centimetrů na zem do trávy. Larvy mají vzhled a velikost stejnou jako mravenčí larvy. Právě v tuhle chvíli nastává ta symbióza. Mravenci larvy vyhledávají a okamžitě je, stejně jako mravenčí larvy, od-

nesou do mraveniště. Larva modráska se v mraveništi začne živit mravenčími vajíčky.

Larva modráska produkuje nějakou sladkou šťávu, kterou ti mravenci milují. Kvůli té šťávě, která je pro ně zřejmě něco jako droga, jsou ochotni nechat zdecimovat celé své potomstvo, jen aby o nabízenou slast nepřišli. Mravenci se o kukaččí larvu starají, a sami jí nosí potravu. V horších případech se stává, že larvy modráska takto zlikvidují celé mraveniště. Ve finále se larva zakuklí přímo v mraveništi, projde metamorfózou a v momentě, kdy se z ní vylíhne dospělý motýl modrásek, musí co nejrychleji mraveniště opustit. V tu chvíli totiž už s tím co pro mravence představovala larva, nemá nic společného a naopak jemu hrozí, že se stane potravou mravenců.

Prognóza naší vzácné motýlí lokality je špatná. Hnojické družstvo, které má louku v pronájmu, ji chtělo už vloni (2008) poorat a vyset na ní úplně jiný druh trávy. Místo luční, trávu průmyslovou, která bude výnosnější. Naštěstí k tomu nedošlo. Mluvil jsem s předsedou hnojického družstva, vysvětlil mu v čem je jedinečnost této louky a on slíbil, že s orbou ještě rok počká. Zřejmě bude třeba vyvinout mnohem větší tlak

s cílem zabránit likvidaci této výjimečné lokality.

Bylo by to úžasné, kdyby se záchrana podařila. To je možné jen tak, že lokalita dostane oficiálně status ochrany. Potom by zemědělci museli tuto skutečnost akceptovat. Ovšem času je zoufale málo.

Tolik citace z tehdejšího rozhovoru, na který nyní navážeme rozhovorem zcela aktuálním:

J. N.: „*Honzo, už je to dva a půl roku, co jsme se rozešli s tím, že modrásek má namále. Co se za tu dobu stalo?*“

J. H.: „*Jsem velice rád, že se stalo přesně to, čeho jsme chtěli dosáhnout. Zachránila se jak louka, tak motýl. Hodně v tom pomohl pan Ing. Krejčí, který vyřídil spoustu formalit a dalších věcí kolem toho. A já s Frantou Kelarem, což je můj kamarád, entomolog za Strukova, jsme potom už jen pilovali detaily. Jeli jsme spolu do Olomouce za ochránci přírody. Původně jsme očekávali tahanice a běh na dlouhé trať, ale ke svému milému překvapení jsme zjistili, že už je vlastně vše vyřízeno. Dozvěděli jsme se, že na základě našich podkladů se tam byli osobně podívat, vše nafotili, sami zdokumentovali. Byli tam právě v době vegetace. Překvapilo je množství ohroženého mod-*

ráska. Sami hned intervenovali u předsedy strukovského družstva, pana Heží, napsali mu obsáhlý dopis. Zároveň mu písemně přislíbili, že pokud bude dodržovat pro ochranu motýla nutný režim a způsob sečení louky, obdrží náhradou za nutné ekonomické ztráty dotace. To se také stalo a tak jsou nyní spokojeni

všechny zainteresované strany. Hnojické družstvo louku, na které hospodaří, ošetřuje v souladu s pokyny ochránářů, modráskovi se tím pádem daří a my, kteří jsme o tento stav usilovali, jsme s výsledkem snažení spokojeni též.“

J. N. „Z toho je patrné, že nic se nemá vzdávat předem. I já jsem rád, že jsme

na stránkách zpravodaje mohli tento „případ“ sledovat.“

A nakonec dávám dětem ze ZŠ „za úkol“ zjistit, proč je motýl modrásek bahenní béžový. Já to nevím!

Jiří Němec



modrásek bahenní na krkovci totenu (foto Jan Hubáček)

Staré žerotínské zvyky a obyčeje

Červnový zpravodaj nám přiblížil zvyky a obyčeje v naší obci v průběhu května (stavění máje apod.). Dnes se zaměříme na, bohužel, zaniklou tradici Jízdy králů a pouti na Svatý kopeček. Už jsme si řekli, že na měsíc květen často připadly pohyblivé svatodušní svátky, zvané letnice, které se slavily 50 dnů po Velikonocích.

Jízdy králů se uskutečňovaly právě na svatodušní pondělí. Tento starodávny obyčej přežíval z dob oslav jarního slunce, které představoval mladičkový král.

Již na svatodušní neděli si „chasa“ zvolila krále, kralku a dva šerhy – vždy z těch chasníčků, kteří uměli dobře jezdit na koni. Na „spodním konco“ Žerotí-

na bývala jízdárna, kde chasa cvičila v jezdeckém umění.

Na svatodušní pondělí se pak strojili koně. Hřívky jim byly spleteny „do leléku a propleteny červenó pantló“ i jejich ocas.

Přední jezdec si oblékl hanácký kroj, přes rameno se přepásal „šerpó“ a „dlóhó hedvábnó stohó“. Král měl ještě

pěknější oblečení. Nesměl mluvit, proto držel v ústech „ružo, nebo pivoňko“. Zpravidla jel na bílém koni a na rozdíl od jiných jezdců měl „na ramenách dvě pantle“. Králka byla oblečena do bílých ženských šatů a „bela opásaná červenou stohó“. V rukách držela „ketico kviti“, nejčastěji růží. Takto oblečení jezdců jeli všichni nejprve do hospody, aby se za zvuků hudby hrající před hospodou náležitě „posilnili“. Poslední přijela vždy králka se svým poučníkem a trubačem. Koně uvazovali „o kláde“ před hospodou.

Po „posílení“ se řadil průvod. Vpředu jel přední jezdec, potom králka s poučníkem a trubačem, pak jel král se dvěma jezdců, následoval doprovod několika jezdců a na koni průvodu jeli dva šerhové. Jeden šerha držel vztyčenou šavli, druhý vozil koš. Všichni jezdců drželi v levici uzdu (stihel) a v pravici kord. Hudba pak zahrála průvodu na cestu. Většinou se objíždělo každé stavení. Vjezdy do stavení tehdy ještě nebyly, proto se jezdilo podél stavení. Po zatraoubení průvod před stavením zastavil. Králka a její pobočník jeli až k vratům a za nimi spěchali oba šerhové. Obvyčejně na ně „hospodář a hospodeň ož čekale a talérkem nebo slaměnkó, překretó bilym šátkem“. Králka, pobočník a šerhové smekli a zvedli šavle na pozdrav. Králka pak „deklamovala“:

*„Králka za krála prosí,
že to beť mosí,
debe to beť nemoselo,
ani be se neprosilo.*

*Podarujte nám, pantáto, klobáso,
že se nó devětkrát opáso
a po desáty svyho konička podepřo.*

*Podarujte nám, panimámo, vajičko,
na špekovy jídlo v rendléčko.“*

Této prosbě samozřejmě hospodyně s hospodářem vyhověli. Jeden šerha dostal „kos špeko“, „keré si nabodl na šavlo“, druhý šerha uložil darovaná vejce do koše, v němž měl „na dně trochu slámy nebo sečke“. „Abe se věcce nepoklókke, darovany peníze okládala králka do míška“. Potom králka poděkovala a průvod jel k dalšímu stavení. Po objetí celé dědiny zamířil opět k hospodě, kde je opět „vítala mozeka“. Šerhové předali „zásoby“ hospodářské, která celé královské družině připravila dobrou večeři, nejčastěji „škvařenico“. Potom se v hospodě tancovalo. Obyčej jízdy králů v Žerotíně zanikl někdy kolem poloviny 19. Století. Jezdecká skupina se pak nadále zúčastňovala v jiných obcích. Patrně nejdéle se z okolních obcí udržel ve Štěpánově. V Žerotíně se tento krásný zvyk udržoval ve formě jízdní skupiny (jízdní banderium). To bylo nepostradatelné při národních slavnostech v Žerotíně. Banderium bylo krojované, mělo svého praporečnicka a kolem dvaceti jezdců. Naposledy je zmínka o „jízdním banderiu“ z roku 1883, kdy se v Žerotíně pořádala Národní slavnost „Rolnicko-čtenářské besedy“ ve spolupráci s hnojnickým „Čtenářsko-pěveckým spolkem Vlastimil“. Ve 20. století pokračovala v

tradici jízdních skupin „Omladina“ tzv. „Selskými jízdami“, které se udržely až do 2. světové války.

Bez jezdců na koních se v 18. a 19. století neobešla žádná slavnost. Vedle jízdy králů zvali družbové na koních na svatby. Konaly se i selské „svatební jízdy“. Jezdci na koních vyjadřovali sílu, odvalu i udatnost. Proto kluci napodobovali pacholky (odrostlejší chlapce), kteří jezdili v „královské družině“ nebo ve „svatebních jízdách“. Koně si zhotovovali ze zakřivených vrbových větví, které si vkládali mezi nohy a koně drželi rukama. Často sebe i koně zdobili stuhami a šerpami.

Počasi o sv. Duchu bývalo ještě nevyzpytatelné, což vystihovala i lidová pranostika: „Do svatyho Docha neveslíké kožocha a po svatym Docho choď zas v kožochó“. Vždyť teprve svaté Jan z Nepomuko natahoval k lito roko“. Když však vysvitlo sluníčko, byli kluci k neudržení a netrpělivě obcházel Tepličku v „Chalópkách“ nebo v „Domkách“, zkoušeli vodu, zda je teplá a chtěli se koupat. Při tom se dovolávali jiné pranostiky: „Na svaté Doch, skoč do vode po břoch“. Panímámy jim to však striktně zakazovaly druhou částí pořekadla: „Až na Boží tělo mužeš do vode skočet smělo!“ „Zatím je voda ešče stodená!“

Z knížky Staré žerotínské zvyky a obyčejje citoval Jiří Němec

O životě...

Kdo by si myslel, že činorodý pan Slezáček je v Žerotíně ojedinelá postava, mylí se. Zatímco domorodci se navzájem znají do pátého kolena, my, kteří jsme žerotínskou náplavou, se postupně s místními obyvateli seznamujeme. V minulých dnech mi bylo velikou ctí, seznámit se s velice energickou, vitality sršící paní. Tou není nikdo jiný než elegantní dáma, paní Zdena Pešlová. Pečlivě jsem si dopředu, na to naše do-

mluvené „rande“ sepsal několik otázek, ke kterým jsem se ovšem takřka vůbec nedostal. Ovšem není čeho litovat. Paní Pešlové snad otázek ani klást netřeba.

Z. P. „Dobré deň, pane Němec. Co ve po mně chcete? Já sem jedo s hruzó, co po mně budete chtět?“

J. N. „Dobrý den, paní Pešlová. Rozhovor s vámi chci udělat. Slyšel jsem, jak jste pořád pilná, jak pečete cukroví a děláte dorty a tak mě to zajímá.“

Z. P. „Ježiš Marja, pane Němec, takovy nesmesle. To já přeci nebodo vekládat, co já dělám a nedělám.“

J. N. „A proč by jste nepovídala?“

Z. P. „Deť oni to v dědině vijó, co so za blázen. Pane Němec..., já mám devět řemesel a desátó bido. Chápete? Nejenom cokrovi, ale ketice a věnce dělám...“

Me sme měle zahradnictvi. O Hrubéch sme měle hektar a na tem hektaro naši

měle zahradnictví. Maminka zemřela mladá, ta měle dvaapadesát roků. Tatiněk měle šedesát. Já sem bela v to dobo už vdaná v Uničově. Tak sem se mose-la vrátit dom. Me sme bele čtere děvčata, ale chajdo žádné nechtěl. Tade bele zahradnictví dvě. Na zámko a me. Ale jenom me sme dělale vazbo. Naši měle dva příručí a jednoho očna. Tak me sme třeba vesazovale hřbitove. V Želechovicích, v Pňovicích e tade. Tenkrát tade belo plno sedláku. To belo ještě před družstvem. A oni se nestarale. Na jaře sme jim vesadile hrobe, na podzim hrobe. Na vše svaty. To sme odvezle autem, měle sme Forda a všechno sme nachystale, postavile na stojane. Vázany věnce, kytice, celó výzdobo. Nikdo se nemosel o nic starat. I cestičko k hrobo sme ohrabale.

Deš sem začala dělat sama, měla sem veleky problémy s druhym zahradnictvím. Temo sme bele trnem v oko. Oni vazbo nedělale. Ale chtěle, abe se tato složba zde zlikvidovala a me sme přešle o zákaznik. To sem jim nemohla odpostit až do smrti.“

J. N. „To vám házeli klacky pod nohy?“
Z. P. „Já sem měla osmnáct let a oni mně honile po sódech, abe mně to zakázale. Nakonec se jim to podařelo. To já ož sem potom dělala pod národním věborem.“

J. N. „To bylo ještě před osmačtyřicátým rokem?“

Z. P. „Ano. Ale oni te kšefte neměle. Ty ledi nebyli na to zveklí. To bele zákaznici, staří iks let a oni zase přešle za mnó. Tade mě dělat to vazbo zakázale a když za mno přešle ze Šternberka z komunálo, esle bych nešla dělat k nim. Že oni mě ten materiál sem dovezlo a já to bodo dělat pod nima. Tož to tu bel křik! Prě, to nám nemožeš odělat, abes nám tahala do dědine komunál! Nakonec sem tam nešla. Ale to vazbo, to sem dělala na černo dál.“

J. N. „Jak se stalo, že jste se dostala k pečení a to nakonec bylo a je vaším koníčkem?“

Z. P. „Tak já vám to teda řekno. Mě

belo osmnáct let. Belo po válce a v Olomóco v Kateřinské olici bele voršilke. Hned vedle nich bela škola, měšťanka, obecná škola a tam take probihale kurzy šeti, vaření a hudebni vychova. Já sem tam nemohla odejit na celé rok. Ale v zemo belo v zahradnictví némiň práce. A tak sme tam na tře měsice šle. Naši nás tam přehlásele. Chodila sem tam já a ještě dvě děvčata od nás. Chodile sme tam tře leta po sobě. Pečení, vaření a já sem ještě chodila hrát na klavír. Ale já sem přelnola k temo pečení. To belo tenkrát po válce spousta plesu a me sme je zásobovale do bufetů.

Voršilke v Praze měle o Národního divadla take svůj klášter a Gymnázium. Deš se tem řádovém sestrám nekdo zdál schopné, tak ho poslale k tem pražském voršilkám. A tož sem tam jela já a dvě sestře, voršilke. Pekla sem tam na vystavo dort. To belo takovy album s kossem lesa, srnke..., pěkný to belo. A tak sem si to pečení oblíbila.

A potom, deš sem bela zpátky, tak tade se také dělo hodně společenských akci, všelijakých vestópeni, koncertu a zábav. Jezdil sem koncertovat také pan doktor Ticháček z Uničova. A temo sem tenkrát dělala obrovské dort. To bel dort třípatrové, měl dule pul metro průměr. To sem mosela opict v takových starých sedláckých kamnech v tróbě. Takovy kamna už dneska skoro nikde nésó. No a na tem třípatrovým dortě seděla laboť. Ta bela take z forme. Nádherná, bělostná. Na prostředním dile bela ještě jedna a kolem pomněnke. Škoda, že ož te fotke teho nésó. Te laboť měle v zobáčko trikolórko, nesle jo jedna k druhé. Jedna měla vizitko a na ni belo napsany:

*„Kdo v zlaté struny zahrát zná
jej ctěte víc než sebe
neboť Bůh vás tak miloval
že poslal nám ho z nebe.“*

Ta spodni laboť měla vavřínové věneček. Tož to belo pro mozekanta Ticháč-

ka. A temo drohimu, sem odělala pečeny hósle, vestřikany máslem, te bele jak ževy. A třeti měl opečenó lyro. Tak se jim to lébilo, že to měle vestaveny v Uničově za vylohó.

Tođ belo tolik akci, a furt se peklo. A te žensky, te selke, to belo všecko tak družny... Dež bele dožinke, pekly sme u Capku. V chlebové pece o Elneru vdolke... Toť bel ževot. A včil... To se chce brečet.“

J. N. „Kolik druhů umíte?“

Z. P. „Čeho?“

J. N.: „No přece druhů cukroví!“

Z. P. „Já nevím. Všecko, co existuje, to omim. Ale řekno vám, že ož sem včil od všeho opostila. Doma ož na svatbe a jiny akce nepečo. Dež někdo přinde a potreboje, tak jediné o nich. Pečo o lidi.“

J. N. „Jaká je vaše specialita?“

Z. P. „Trubičke. Te prě só bezkonkurenční.“

J. N.: „Existuje nějaký speciální, žerotínský recept na cukroví?“

Z. P. „Ne. Neexistuje.“

J. N. „A máte tady v Žerotíně nějaké následovníky?“

Z. P. „Ne. Vůbec. Žádné to nechce dělat. Dež za mno přendó třeba ledi z paneláko, že chcó pečení na svatbo, tak to já mosim odmítót, protože v panelákových malých kuchyních, to se dělat nedá. A tak žadonijó, nevite o nekym, kdo by nám opek! V Žerotíně žádné...“

J. N. „V Žerotíně nikdo nechce dělat cukroví?!“

Z. P. „V Žerotíně nechce žádné nic. NIC pane Němec!! Ani pict ani kulturo. Nic. No, tak co, co s tem?“

Na to jsem paní Pešlové nedokázal odpovědět. Pár aktivních lidí tu žije, to zase ano, ale obecně s jejím názorem nelze, než souhlasit.

Ale řeknu vám, na ten věk... panečku, za mlada musela být úplná..., no a pak že Hanáci jsou líní lidé!

rozhovor vedl Jiří Němec

Nakonec Olomouc

Nakonec Olomouc. Takhle nějak to bylo, to je úplný název knížky, která spatřila světlo světa v letos v polovině července.

Už v roce 2007 jsem vydal knížku VILÉMKY, čili takhle nějak to bylo. Tuhle moji literární beletristickou prvotinu zpracoval i Český rozhlas Olomouc a v několika čtených pokračováních její vybrané kapitoly pouštěl do éteru. Jak už sám název napovídá, vše se točí kolem nějakých Vilémk. Ve skutečnosti se jedná o malou obec v lůnu Rychlebských hor v bývalých Sudelech na druhé straně Jeseníků. Můj táta tam na začátku šedesátých let učil na jednotřídce. Pak, pro nedostatek žáků, byla škola zrušena. Vzpomínání na onu dobu jsem ve Vilémkách pojal humorně a vyprávím o ní z pohledu jedenácti-

letého kluka. Knížkou jsem před časem podaroval pár lidí v Žerotíně.

Nyní tedy, po čtyřech letech vychází z mého pera pokračování vzpomínek. I tyhle jsou humorné (alespoň doufám), s nádechem nostalgie, při vzpomínání na události, které tenkrát ovlivňovaly můj život. Na dobu, kdy jsem se dostal do Olomouce, o mých kamarádech, láskách, rodině a mnoha cestách do přírody, kam jsem přechal před nudnou realitou tehdejších dnů. Vzpomínky končím svým „neslavným“ vstupem do roku 1973, pár dnů před odchodem na vojnu.

Reakce dosavadních čtenářů jsou pozitivní a tak si troufám říct, že nenabízím něco k nepřechtení. Potěšilo mě třeba, když mi syn přeposlal mejl, který dostal od svého kamaráda Ing. Marka

Choce z Olomouce, tak cituji:

„Dovol abych tvému otcovi vysekl poklonu. V životě se mi stalo jenom dvakrát, že jsem dočetl knížku, vobrátil ji na začátek a začal hned číst znovu. Ta první byla - Tiché dny v Clichy od Henry Millera. Tou druhou se stala kniha tvého táty – Nakonec Olomouc.“

To pochopitelně přehnal, že mě přiřadil k Millerovi, ale těší mně, že mé psaní dělá někomu radost a tak si myslím, že by to mohl být leckdo z vás.

Knížku NAKONEC OLOMOUC si můžou zájemci koupit v místním obchodě. Pro předcházející Vilémky si na mě musíte zavzvonit. Jak se říká, nejlepší reklama je, když si o „kvalitě“ nabízeného zboží řeknete navzájem.

Jiří Němec

Společenská kronika

Narození: Lýdie Horká, Žerotín 14
Lucie Hubáčková, Žerotín 13
Vítáme je do svazku obce.

Opustili nás: Magda Krylová,
Žerotín 122
Pozůstalým upřímnou soustrast.

Zprávy obecního úřadu

Velkoobjemový odpad

V sobotu 1. října proběhne v naší obci

svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu.

Stanoviště: 9.00-10.00 hodin parkoviště Klajblov
10.00-11.00 hodin ulička Domky

Sběr starého železa

V tento den provedou hasiči sběr starého železa. Nachystejte prosím sběr až v

sobotu ráno, předejde se krádežím a nepřijemnostem.

Platba poplatků za rok 2011

Připomínáme, že do 31.10.2011 musí být uhrazeny veškeré poplatky za rok 2011, tzn. poplatek za odpady a poplatek za psa.

Stočné za rok 2011 bude nově vybíráno až po 1.1.2012 společně s poplatky za rok 2012.

Program oslav 880 let obce Žerotín

Sobota 15. října 2011 od 14.00 do 17.00 hodin a v neděli 16. října 2011

Výstava ovoce a zeleniny, motýlů, rybářských a mysliveckých trofejí, výrobků a prací dětí, vykopávek z okolí obce. Na závěr výstavy v neděli bude rozsvěcování výrobků z dýní

Sobota 19. listopadu 2011

13.30 hodin Zahájení

13.40-14.00 Vystoupení dětí z MŠ Žerotín

14.00-14.40 Vystoupení FS Hagnózek Hnojice

14.40-15.00 Vystoupení dětí ze ZŠ Žerotín

15.00 K poslechu a tanci zahrají pňovičtí „Kanci“

Neděle 20. listopadu 2011

16.00 Vystoupení umělců Slezského divadla v Opavě s pořadem „Nestárnoucí operetní melodie“

Po oba dny bude otevřená výstava o historii obce v malém sále KSZ.

Při této příležitosti se obracíme na občany se žádostí o zapůjčení historických dobových předmětů, vztahujících se k naší obci (zemědělské zařízení, vybava domácností, fotografie, předměty ozdobné apod.).

Pro výstavu ovoce a zeleniny do 10. října a pro výstavu o historii do 10. listopadu. Zapůjčené předměty budou řádně vráceny.